

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по-
недільних і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Передплата
10 зр.

Старі а молоді громадяни.

(Стаття надіслана.)

Вступна стаття *Буковини* з дня 26-го с. м. дуже замітна, а то тим, що в ній д. С. нарікає на нашу руску молодіж, жалує ся на неї за те, що она не іде в парі зі старими громадянами, тільки вганяє за новими гаслами, займає ся все новітніми проектами спасеня Руси, а до реальної праці, до роботи не бере ся; значить, що тепер руска молодіж на Буковині живе головно патріотичним „глаголанієм.“ Се дуже важкий закид і коли до того взяти ще, що він не без рації, то сум огортає кожного, хто лише розважно подумає о недалекій будуччині, коли та наша „золота“ молодіж має стати на чолі нашого народного руху.

Коли вже д. С. порушив сю справу публично, то думаю, що варто би послухати і голосу молодіжи—коли, надійсь, она відгукне ся—і тих людей, що самі недавно належали до того гурту молодих і его добре знають. Се справа вельми важна і всесторонна дискусія—звісно, не пристрашна і не зловна—може чимало причинити ся до поясненя сеї справи, виказати деякі хиби, ну а пізнане хиб се вже початок до їх направи. Зрештою спонукує мене до сих стрічок ще й те, що децю представляє ся мені, а певно ще й декому иньшому, в троха відміннім світлі.

Ніхто, хто хоче добра молодіжи, не буде від неї жадати, щоб она брала актив-

ну участь в політичнім руху, бо се значило-б жадати від студента медицини на першій році доброї рецепти против тяжкої хвороби. Та проте ми в посліднім часі бачимо і у нас на Буковині, що руска молодіж чим раз більше займає ся політикою, ставляє „проекти спасеня Руси“ і т. п. Се уважаємо забавкою не на місці; забавкою вже тому, що такі проекти остають без всякого впливу на біжучі справи, молодіж дармо тратить дорогий час, непотрібно роздражняє ся і сама на себе накликає апатию, бо в молодім віці кожда неудача підтинає крила... Тут конче мусимо згодити ся з Драгомановим, котрий вразно сказав, що молодіж повинна лише приготувляти ся до громадської праці.* Коли отже д. С. жалує ся на нашу молодіж, то певно жалує ся тому, що по его переконаню та молодіж навіть не приготувляє ся до громадської праці... А се було-б погано, дуже погано і сему лиху треба запобігти завчасу, треба его викоринити з ґрунту.

„Приготувляти ся до громадської праці“—се задача молодіжи. Що-ж се значить?—працювати над собою так, аби опісля стати добрим, хосенним членом громади. Се певно у нас кождий бажає, але розходить ся, як приготувляти ся? В тім то й ділий сук. Говорячи про руску молодіж на Буковині, маємо на гадці звичайно молодіж академічну, бо з неї рекрутує ся пізнійше більша часть рускої інтеліген-

ції. Отже питане виходить таке: як приготувляє ся академічна молодіж руска до громадської праці?

Першим ділом кождого доброго Русина-академіка є: вступити в члени акад. товариства і там шукати науки і роботи. Безперечно, член такого товариства може в неоднім приготувити ся до громадської праці, але не мусить. Згадаємо лише на приклад віденьську „Січ.“ В 70-их і ще у 80-их роках она видала багато передових людей, але з часом заснітила ся, стратила свій первісний характер і підупала сильно.* Подібне стало ся з черновецьким „Союзом“ свого часу, але лише на дуже короткій час. Не можна тут не примітити німецького впливу: „Січовики“ і „Союзани“ сходили ся з німецькими буршами і німецькі звичаї скоро прийняли ся у нашій молодіжці. На щасте сей вплив у нас на Буковині скоро затер ся, молодіж стала займатися н. пр. літературою—чого найліпшим доказом скорий зріст бібліотеки „Союза“—значить, розпочало ся дійсне „приготуване до громадської праці.“ Але зараз з самого початку показала ся перевага академіків-Галичан, котрі руску літературу ліпше знають, як наші буковинські студенти. (Се наслідок германізаційної системи в буковинських школах!) З того вийшов цілком консеквентно переважаючий вплив галицьких академіків, они надавали

* Цікавого читателя відсилаємо до вірних образків Лавріна в „Правді“ з 1893 р. і до дописий про Січ в „Народі.“

* Гл. Народ, 1895, стор. 174.

Діраві черевики.

Образок з галицького життя

Вячеслава Будзиновського.

(Дальше.)

— Жінка. Та оно на біду правда, що жінка. Оно й так між людьми називає ся. Але позволь собі сказати, жінко, що жінка жінці не рівна. Що вильше така жінка, що причинає ся до домових видатків, а що иньше така, що живе з ласки чоловіка і зїдає его працю. Ти не принесла мені жадних маєтків, тому й не маєш права мішати ся до того, що я роблю з моїми грошми. Тим меньше ще можеш жадати від мене, щоб я тебе дурно годував. Печених голубців без праці не надійсь у мене. Не внесла ти нічого в хату, тому працюй! Дармо їсти не дам. А до того, що я роблю, тобі засі! От ще й решту вишу!—і потягнув з флячини.

— А я тобі ще раз важу, що так як доси працювати не буду. Найми собі слугу, як хочеш, щоб твоя корова з голоду не здохла, як хочеш мати молоко, бо я доїти не буду. І варити не буду! Найми собі кухарку.

Стефанишин довинув дрова до печі і обернув черевики другим боком.

— Кухарку наймати? А на щож я женив ся.

— На що? Щоби жінку мати.

— Га-га-га! жінку, що мене руйнує. А ти знаєш, що мені така жінка до хрону? Ти знаєш,

що кухарка так само зварить, а може ще й ліпше як ти, а меньше коштує.

— То ти з мене нічо більше не маєш як з кухарки?

— Ну, що-ж більше, що? кажи! ну, кажи що більше?

Жінка не відповідала.

— Отже я тобі скажу, що без тебе я можу цілком обійти ся. Кухарка заступить мені тебе у всім. Розумієш, що то значить у всім? А ліпша она від жінки тим, що кухарку можна в кождій хвилі змінити, а жінка як до чоловіка причепить ся, то до смерти не можна позбутися того репяха.

Жінка схопила ся і станула перед ним з затисненими кулаками.

— Знаєш! За те я повинна тебе випрати по лиці!

— Але не зробиш того, правда? Бо я би тобі віддав!

— Коли ти маєш такі практичні погляди, то скажи мені, паничу, чого ти властиво женив ся?

— Бо дурень був! Бо ти мене скокетувала!

— Я тебе скокетувала? Скорше ти мене піддурив. Чи ти забув уже, якого я тобі гарбуза дала, як ти перший раз осьвідчив ся був мені? Чого-ж ти другий раз пхав ся?

— Се як раз була твоя кокетерія. Для заострення апетиту. А впрочім я не знав, що у тебе така бриндзя. Я не знав, що ви таке жебрацтво. Я все вірив, що і ти причиниш ся до спільного господарства якими двома, трома сочпцями. Тепер бачу, що дав ся надуті.

— А я... чи я не дала ся надуті? Я думала, що ти щось більше варга як торба січки. Я через тебе в таку нужду попала, в таке понижене!

— Ого! ти попала? Скажи скорше, що я через тебе зруйновав ся, що знищив свою кар'єру. Як би я не дав ся був тобі обмотати ся, був би напевно оженив ся з Маруцаківною. Сама знаєш, як они мене тягнули, як она шалїла за мною. За нею був би я дістав гроші. Она має десять тисячів! Не був бим терпів такої нужди, не потребував би був гнати в таку погань до міста, та ще в діравих черевиках. Диви, які червоні пальці!

— Відколи в тебе така зарозумїість взяла ся? А она має не десять, лише два тисячі, і то вже деє більшу половину розтринькала. А по друге, она би й не плюнула на тебе, — на професора. Она скорше за якого урядника, якого канцеляста, або що...

— А хто тому винен, що я лишив ся професором на селі? Хто, як не ти сама? Як не через те, що ти мене за поли зловила? От Лозинька! Як мені накідала ся! Я через єї вуйка був би мав протекцію. Був бим давно вже здав виділовий ієніт. Нині був би я професором виділової школи, а за яких п'ять літ директором. Розумієш? виділової а не тої хлопської школи! А за ту ласку, що дідом згину, маю подякувати нікому иньшому, як лиш тобі. Розумієш?

— О-о-о! Она акурат дивила ся на тебе. Не мала би на кого! То лиш я така дурна була, що вийшла за тебе і запропастила свою долю.

товариству напрям, вели провід. Против сего ніхто не може нічого мати. Але на жаль ті Галичани занесли до нас ще і спеціальний bacillus galileicus, себ то: пристрасть і десперацію. Не всі вони такі, се правда; але коли хто мав той bacillus, то шпирив его! Так бачимо у внутрі товариства малу борбу. Коли возьме верх розвага і такт, то все іде в ладі простою дорогою, молодіж широк працює над розширенням свого світогляду, набирає здібностей до будучої праці. Але що, коли верх візьме елемент неспокійний, заражений наскрізь тим bacillus galileicus? Тоді до него спочатку пристане один-два з товаришів, — прецінь то так вигідно, коли не треба працювати, а треба лише нарікати! — за ними ідуть інші, словом: настає апатія, патріотичне фразерство! настає то, на що жалуюся д. С.

А коли хочемо світла і тіни ділити справедливо, то мусимо сказати, що проте найдеся в гуртку молодіжні кількох людей, котрі не піддаються байдужності, а невтомимо працюють над собою і цікавляться всіми справами. Правда вони не беруть активної участі в приготуванні і поладженню загальних справ, але зважмо ще й се, що рускі академіки звичайно мусять ще заробляти на прожиток! Такий ширий і охочий до праці молодець зближаєся до гуртку старших патріотів, щоб там навчитися дечого путнього. Спочатку він чує себе „не своїм“ і похололиво сторонить, коли не найдеся між старшими патріотами чоловік, що розуміє душу такого молодця, розуміє его бажання, его думки і знає з тими думками погодити свої переконання. Коли найдеся такий чоловік, то з молодця робиться скоро ширий працюючий, громадянин. Але чи все найдеся такий чоловік? Досвід показує нам, що ні...

Коли ми вже заговорили про думки старших а молодших громадян — очевидно не говоримо про різниці що-до основних національних переконань, бо ті у всіх народів однакі — то треба згадати і се, що різниці в тих думках є і повинні бу-

ту! То дарма. Старша генерація виховала ся серед цілком інших обставин, ніж молодіж теперішніх часів, а на різних ґрунтах мусить вижити різний бодей в дечім плід. Впрочім суспільність поступає наперед, на верх виходять все новіші питання, нові напрями, отже нічого дивного, коли молодіж в дечім різнить ся від старших патріотів; ба, було би навіть зле, коли-б такої різниці не було, як на се виразно вказав Еміль Золя в своїй промові до лондонської молодіжні. Однак єї різниці не становлять незгубимої пропасти, бо-ж спільний ґрунт все таки є. Розходиться ся отже о се, щоб виладнати ті різниці, а се можна найліпше підчас спільних сходів, на котрих головні старші громадяни повинні бути толерантними до відмінних думок молодші братії, напроваджувати єї поступово а не нагло на добру просту дорогу, здобувши собі передовсім довіру молодіжні. Без сего справді не знаємо, як би можна повернути молодіж від пустих фраз...

Те все можливе тоді, коли між старшими громадянами найдуться люди, що зрозуміють вповні молоде серце, зуміють своєю толеранцією до відмінних думок здобути собі вплив на молодіж. Коли-ж такі люди не найдуться, то серед молодіжні і на будуче вся „робота“ то буде байдужність і фразерство.

Студент.

Поступ між рускими учителями.

(Стаття надіслана).

Кожний учитель кіцманського повіту, що працює довший час на полі народної просвіти, нехай собі пригадає, як то перед кількома роками виглядала наша народна просвіта і яке значіння мала народна школа, а яке має тепер. Мимоволі насуває ся смутна гадка, як собі пригадати тодішні відносини в шкільних і народних справах. Така байдужність була запанувала всіми людьми, котрих святим обов'язком було, так народною школою як і народом взагалі опікувати ся, що й годі описати. Сьвященникові, котрому головні є дві задачі були повірені, і на гадку не прихо-

дило пригадати ся над долею руского народа. Він не розумів, як би той бідний нарід з темноти і духової неволі видвинути. Его старанем було і на жаль ще з дуже малими винятками і тепер є набивати тільки свої кишені. Нарід уважав ся ні за що инше, як за дійну корову. З сєї сторони отже нарід не міг мати надії, колись того ступня культури досягнути, на котрім вже нині стоять просвічені народи. А що майже в кождім селі головою місцевої шкільної ради був сьвященик, то і не дивно, що школа не могла зновняти належито своїх обов'язків; бо той голова місцевої ради шкільної, що нераз по 20 і більше літ мав ту гідність, був ворогом тої одної інституції, що нарід визволила би з темноти і привела его до самопізнання і людської гідности. Томуж і не дивно, коли нераз з неохочих уст, ба навіть з уст декотрих через такі негідні поступки супротив школи здеморалізованих учителів дали ся почути слова, що не треба хлопа учити, бо ему до сани науки не потрібно, він лиш коли темний то добрий, бо як навчиш его письма, то він перший кине на тебе каменем.

Так із сего видко, що нарід руский між інтелігенцією мало мав правдивих приятелів, тому й відносив ся до неї дуже холодно а навіть і ворожо. Він жив як червак в хріні і мислив, що то так мусить бути і що вже на то уродив ся, щоби его визискували і ним поштуркували ся. Коли було спитати мужика, якої він нації, віри, то він на то лиш знав відповісти, що є християнином, та говорить по мужицьки і належить до волоскої віри, бо его піч з бородою. Школа була ему неприятелем, так він про неї не знав і доброго слова сказати. Одним словом сумно виглядало так на полі шкільництва як і національности, хоть не можна сказати, що би не було рідких проявів доброї волі і народного почуття так меж сьвящениками як і учителями.

Як все на світі має свій кінець, так і наша справа не могла вже довше сном праведних спати. І в наше віконце засвітило сонце і збудило особливо учителів до співділяння з нашими дуже заслуженими в справі піднесення народної школи а разом і народної справи черновецькими рускими громадянами, на ниві просвіти і поліпшення долі руского народа. І правительством не могло дальше терпіти маловажаєння школи і післало, всіми поважаного і улюбленого а на полі нар. шкільництва дуже заслуженого мужа п. Ом. Поповича, котрий посвятив не лиш свою знамениту енергію, здібність але й ціле жите рускій школі і рускому народові, інспектором шкіл в наш повіт, що під взглядом шкільництва був дуже занедбаний. Вже з его приходом до Кіцмана вступив в учителів новий дух. Застаріла метода маловажаєння так школи як і народної справи ско-

От — не ліпше було мені вижити за Доциньського? Такий був залюблений, що хотів навіть для мене зривати з своєю нареченою. Нині була-б я перша пані в місті. Він має тепер тисяч двіста реньських пенсій і ще якісь додатки. Се як раз тільки, що ти дістаєш за чотири роки. А его жінка! Який она капелюх носить! А тимчасом я, пані професорова, ходжу в якийсь старій митці.

Професор лежав уже під колдрою в ліжку. Его гнівало се, що жінка не дає заснути. А горівка так тяжіла на повіках!

— Було не йти за мене. На тім був би я найліпше вийшов. А як ти прийшла вже до того переконання, що зробила дурницю, то ще час се направити. В остаточнім разі можемо розійти ся в як найліпший згоді. Я щасливий, як тебе не бачу.

— А я ще щасливіша, як тебе не бачу — крикнула жінка, витягаючи своє біле з шафи, бо ладилася в дорогу. — Щобись знав, що іду собі!

— А що ти там витягаєш?

— Як то що? Парасольку. І шпильочки своєї ту не лишу тобі.

— Помалу, помалу! Не забувай ся, моя пані! Ти вже не тямши, що я се купив, за свої власні гроші тобі на іменини. Се моя власність.

— Най буде, що твоя! — і відкинула парасольку на бік.

— А плац також я купив.

Хотіла також і плац відкинути. Однак

хвилю надумувала ся. Плац був новий, теплий, а що найважнійше, добре лежав.

— О, що то, то вже ні! Я собі сей плац десять раз заробила. Як би проста кухарка служила у тебе третій рік, так як я служила, була би собі заробила на плац. Я за дурно дойла корову, варила, прала і латала твое біле?!

— Но-но! Не кричи так. Порахуємо ся. Таку кухарку як ти, а навіть ліпшу, від котрої чоловік не потребує зараз дістати катар жолудковий, можна дістати за 5 реньських і за харч. Ще й в руку поцілує. Пять ринських місячно дає за півтора року сто п'ятьдесят. А тепер порахуй же, що ти мене коштувала. От хоч би сей плац: 25 зр. А капелюхи, а рукавички, черевики і пудер! А кілько то разів ти була в театрі і на бали! Кілько то разів я тебе возив до матери. Ти думаєш, що фіра нічо не коштує? Порахуй, що за кождим разом платить ся дві рогацьки! Як би ми так докладно обчислили ся, вийшло би, що ти мені винна з яких двіста ринських, і я тебе не пуцу, доки не виставиш мені векся... Або най чорт бере, най се буде моя страта! Впрочім — заворкотів учитель собі під носом — она сама не буде мала тепер що їсти, то звідкиж взяла би мені віддати.

— Не буду мала що їсти! Думаєш, що тільки в тебе молоком і медом тече? Піду на гвернантку, то певно буде мені ліпше, як у тебе.

— Ніби то так зараз можна місце найти?

— Хто шукає той найде.

— Ба, але заки сонце зійде, очи роса вийсть. Не знаю, чи у вас дома є коли що в мисці.

— Богу дякувати маю що сиродати. От атласова сукня: сиродам і буду могла прожити що найменше місяць.

— Продаш? То продай мені! Я куплю.

— Ти? А тобі на що?

— То вже моя річ. Впрочім можу заспокоїти твою цікавість. Я возьму собі господиню, котра мені тебе заступить. Розумієш?

— А мені що до того? Бери і дві! Сукня коштувала тридцять реньських. Тобі, по старій знакомості, відступлю за п'ятнадцять!

— П'ятнадцять? А то не мав би-м роботи! За такий лах давати п'ятнадцять реньських! У тебе видко не всі дома. За таку шмату? Хочеш п'ять, то купую.

— Я вже і так половину спустила. Не досить, щось мені сьвіт завязав, ще й хочеш мене визискати, обшарувати, обдерти?! Дам за десять. Більше не спущу ані крейцара!

— Шість і ні пів крейцар більше.

— Найшов ся купець, що розуміє ся на такій річі! Впрочім я забула, що то професор. Відки така нужда може взяти такі великі гроші? З тим жебраком нема що навіть торгувати ся! Запакувала сукню в пошевку від подушки.

(Кінець буде).

ро уступила і всі учителі взяли ся до праці рев-но і щиро. Они пригадали собі вскорі свою високу задачу і тепер учать не так, як колись було, щоби інспекторови тільки очи замилити, але взяли ся до праці ревно і з розумінем її вартости. І стало ся правдиве чудо: то що стра-тило ся за більше як двацять літ через не-дбальство і байдужність, поповнило ся за корот-кий час і принесло нам плоди, яких нам наші вороги ожуть завидувати. Короткий час минув, відколи народна школа ділає під проводом інспе-ктора Поповича і его доброго наслідника в сім напрямі, а нарід уже пізнав, хто ему рад і чим день більше переконує ся о доброжливости наших народних провідників.

Тож і не дивно, що вороги народа і їх ча-сописи, котрим поступ і просвіта народа є со-люю в очах, кидають ся на декотрих з проводи-рів народної партії і пишуть на них вейлякі сплетні і байки. Даремна та їх робота, бо нарід уже значно прозрів і пізнав, хто ему приятель а хто ворог. І не довго мабуть приїде ся чека-ти, як ті вороги просвіти цезнуть з нашого краю, а пропадаючи навіть не будуть могли від серця сказати: „Alles verloren, nur die Ehre nicht.“

Д. М—к, учитель.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 29-го січня 1897.

Вчера відбула ся промоція Маера Ебнера на доктора прав на черновецькім університеті.

Помер нотар Теодор Прункул в тутешнім краєвім шпиталю.

Лихвар. Що наші селяни більше інтере-сують ся своїми справами, ніж їх провідники інтелігентні, в котрих ідеалом опозиція і котрі по за сим нічого більше не бачать, доказує лист селян з Ясеня, напечатаний в „Народній часо-писи“, котрий служить знаменитою ілюстрацією до бесіди пос. Вахнянина про лихву в Галичині, виголошеної дня 18. с. м. в раді державній. По-даємо сей лист в цілости: В Ясени, повіта ка-луського єсть жид Тодрес Мінц і жінка его Пер-ля; обоє дуже тихонькі і мирні, ба навіть ти-хонько живуть. В падолисті 1896 р. закликали того тихонького жидика до суду, і, о чудо — замкнули там до взишці, де й до нині сидить в інквізиції, а судия слідчий, п. Охендушко, по-кликє селян і слухає їх історію про того тихонь-кого жидка. Розказали селяни прикмети того Тол-дреса: Тодрес дає двоє теляток бідному селяни-нови. Селянин годує тоті телятка. За три роки з тих теляток є дві корови або пара ладних би-ків. Тодги жене Тодрес селянина на ярмарок з тими коровами, продає їх і — всі гроші собі заби-рає хоч згода була, що зарібком поділять ся по половині! Отже то раз лихва! Тодрес дав за двоє теляток 10 зл., а за три роки бере за них 100 або й 120 зр.! — Ей то не лихва! То в Ясе-ни зве ся спллка. Але й Перля через тоті три роки не дармує. Она ходить оглядати свою худ-ібку хата від хати, і так у одного дістане на шабає миску гороху, у другого бобу, у третього пшениці, бульби, цибулі, чієніку, моркви, садо-вини, муки, бриндзі, ба й кусень сала і т. п., а те все даром. З тих дарунків комора та під у Тодреса аж угинають ся та тріщать. То не лихва, бо він не зичить, лиш спллку має. Тодрес присягав в суді 138 разів, а певно, що не фальшиво. Ой ні! Бо він таки позви виточував, що конче на него присяга вишадала. А то ось як: Умирає ліш-ний газда. Остає ся дрібна дівтора ба й маєток по нїм. Тодрес іде тихонько до уряду парохіяль-ного, платить таксу і бере метрику смерти — ви-водить позов маєї на 80 зр., на 100 зр. і т. п., і приходить перед суд, та присягати ему бідачи-скови, бо инакше нема віри. А чому би Тодрес не присягав? Небіжчик лиш у чотири очи з ним обрахував ся, отже Тодрес справедливо присягає і забирає майно небіжчика, а діти та снадко-емці ідуть в сьвіт за прошенем хлібом. Отта-вих случаїв вислідив п. Охендушко 148, котрі Тодрес на підставі метрик смерти виграв над невинними сиротами і ґрунти та худобу позабрав!

Завзивали многих до суду, аж порадили, щоби п. Охендушко приїхав сам до Ясеня і всіх по-кривджених переслухав. Дня 14. с. м. приїхав він до Ясеня і завзивав 40 покривджених селян та переслухував. Аж волосе дубом стає, що тоті селяни говорять на того невинного Тодреса! Они обоє з Перлею висисали як пивки послідні соки з селян і поглотили за послідні три роки нового урядования громадского многі маєтки та ґрунти селянські. Давнійше таких лихварів тримало ся в карбах, бо — Бог високо, цїсар далеко, а вїйт найблише. Давний вїйт засадив був Тодреса за фанти на 4 неділі арешту. Те-пер же за три роки Тодрес розсівав спллки та процеси по цілім селі. Єсть в Ясени ще більше лихварських спільників жидів, — котрі тепер стягають свої спллки, бо боять ся, щоби не по-пали ся в руки п. Охендушка, а найголовнішим спільником лихварем єсть таки один християнин, котрий скривши ся поза жидівських факторів розсівав свою худобу та гроші по селі а про-центу побирає 300 від 100. Ми его імени не пишемо, бо маємо в Бозі надію, що він яко християнин поправить ся та покине свій пога-ний злочин лихварський.

Столітній ювілей припадав дня 28-го січня для австрійского народного имну. Ми вже тамтого року писали обширнійше про австрій-ський имн, тож не хочемо повтаряти себе. Додамо тільки при тій нагоді, що перший раз відспіва-ли той имн в Бурітеатрі перед цїсарем Фран-цом 12. лютого 1797 а до армії ввели его до-перва в 1826 р.

Ми все послідні. Таке вийде і з фабри-кацією цукру. На Буковині роблять ся доперва проби з бураками — а від бурака ще далеко до цукру. А тимчасом румунське правительство під-пирає всіма силами цукрову індустрію; запору-чає високі премії фабрикантам так, що вже пов-стає фабрика в Ботушаньскім окрузі в Румунії і мають закладати ще дальші, щоби винерти з Румунії чужий виріб цукру. Але у нас не спі-шать ся так, бо наші гроші потрібні для німец-ких цукрових баронів.

Рентгенові промінні против поросту волося. Сими днями показував др. Фрайнд на зборах товариства лікарского у Відни дуже ці-каву демонстрацію. Він привів дівчину, що мала дуже гарне русе волосе, але не тільки на голо-ві, а також на цілій потилиці і на спині. Отже дівчина позбула ся непотрібного поросту волося при помочи Рентгенових проміннів. Др. Фрайнд через 12 днів освічував тими лучами спину дів-чини щодня через дві години! і по тім часі ви-пало все волосе на спині дівчини на преселику єї радість. Др. Фрайнд додав, що разом з тим зявило ся легке запалєне шкіри, але оно не мало поважнійшого значія. Сей лікар пояснює собі вплив Рентгенових проміннів на поріст волося тим, що они нарушують рівновагу електричних сил в ткнях тіла і через те спроваджують ви-пад волося.

В Кїіві відбуде ся одинадцятий археоло-гічний зїзд в р. 1899. Комітет, що підготовлює сей зїзд відбуде перше конститууюче засіданє в Москві і вибрав на провідника свого кн. Уваро-ва а секретарем В. Трутовского. На зїзді можна буде уживати мов французкої, німецкої, полудне-во і західно-славянських.

Народна видумка. По лївськім повіті, як пише сьнічка газета — ходить така байка: Дів-чина в Жерниці вижній коло Балигорода пови-ла дитину (не знати чи хлопця чи дівчину). Ко-ли дитина прийшла на сьвіт, крикнула зараз першого дня голосно: „Їсти!“ Здивовані люди, що то чули, пішли до місцевого сьвященника і розповіли ему о тім. Сьвященик сказав, аби они дали дитині замість хліба, або якої иншої страви — снігу. Коли то зробили, дитина промовила: „Хто вас навчив такого розуму? Коли-б ви бу-ли дали мені хліба, то був би голод 13 літ, а тепер коли дали ви мені снігу, не буде 13 літ зими.“ — Хто хоче, най вірить.

Вовки напали сими днями в винницькім лі-сі під Львовом двоє студентів львівської учи-тельської семинарії, коли вертали вечером з Вин-ник. Вовків було імовірно три, але лиш один з них був на стілько відважний, що сунув ся до

людей. Одного з молодих подорожників обхопив величезний страх, другий, що не стратив памя-ти, пригадав собі, що вовки боять ся сьвітла і палив сїрник за сїрником, аж надїхав якийсь віз і забрав обох напастованих педагогів та завіз щасливо до Львова.

Дрібні вісті. Нотаріат у Винниках коло Львова переняв уже новоіменованій нотар Ва-силь (Лукич) Левицкий. — Др. Ярослав Окунев-ський лікар при австрійській маринарії виїздить до Хін на кораблі, що везе туди нового австрій-ского посла. — Міністерство судівництва виси-лає до Саксонії 6 судіїв, котрі будуть через шість місяців прислухувати ся усній судовій процедурі а вернувши будуть їздити по цілій Австрії, щоби в кождім повітовім суді бути ін-структорами для нової судової процедури. — Фельдмаршал-лейтнант Адольф Рошковский, ко-мандант перемискої твердині, помер в 63 році життя. На тамтогорічних великих маневрах під Перемишлем іменував его був цїсар властителем 87 піхотного полку. — Слухачки львівських унів-ерситетських курсів уже сварять ся — за професо-рів. Поки що провадить ся спір по часописях, котрий професор припав котрій до вподоби, але доперва буде лихо, як той спір перенесе ся до викладової салі! У жінок язик острійший як перо!

Складки. На *бурсу* „Народного Дому“ зложили: на новий рік в домі п. Едварда Гру-бера, секретаря громадского в Іспасі: сам п. Е. Грубер 1 зр. О. Александер Данилевич сотруди-ник з Іспаса 1 зр., начальник Степан Дінес 60 кр., учитель Лев Маковієвич 50, надучитель М. По-нич 20 кр., учитель Пилип Андрюк 50 кр., Ізак Давидович 50 кр., радні: Грицько Шербан, 20 кр., Михайло Мазурак 20 кр., Лукин Беженар 15 кр., учитель Макарий Тотоевскі 50 кр. А в домі начальника п. Ст. Дінеса на іменинах зложили: отець Никон Томюк парох із Черногузів 50 кр., начальник Ст. Дінес із Іспаса 30 кр., радні: Мазурак Петро 10 кр., Кирило Дінес 10 кр., Василь Фуштей 10 кр., Дмитро Туркевич 6 кр., Олекса Ярема 5 кр. господар Василь Ма-зурак 5 кр. — разом 6 зр. 61 кр. Разом з по-передними за 1897 р. 19 зр. 1 кр.

Телеграми „Буковини“.

З дня 29-го січня 1897 року.

Париж. Муравев був на авдиєнції у пре-зидента Фора і забавив у него цілу годину. Фор наділив Муравієва великим хрестом почесної легії.

Прага. Намісник др. Конденгове заявив су-против введєня безпосередних виборів уже до тої каденції ради державної, що оно неможливе з практичних взглядів. За неточности при вибо-рах спадає відвічальність на правительство, а оно не може прийняти єї на себе при так корот-кім часі для приготованя безпосередних виборів.

Берлин. Цїсар наділив з нагоди своїх уро-дин міністра фінансів Др. Міквеля і шефа цивіль-ного кабінету Мюкано ордерами чорного орла.

Петербург. В протягу сего року мають бути установлені внаслідок розпорядженя міні-стра фінансів російські торговельні аґентури в Лондоні, Берліні, Парижу, Венеції, Константи-нополи, Сполучених Державах, Манджурії і на Корей.

Петербург. Російський синод буде удержу-вати через сей рік духовний семинар в Мон-тенеґро.

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT
є на складі в друкарні
„Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

В КОЖДІЙ РУСЬКІЙ ХАТІ І ШКОЛІ

повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічній закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарська ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Прекрасна повість Ольги Кобилянської „Царівна“ вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісімки, і коштує лише 1 зр. 20 кр., з пересилкою перекомендованою 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісті написав Осип Маковей. „Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленням, як і благородною тенденцією визначає ся дуже поміж нашими новітніми повістями.

Купити можна в редакції „Буковини“. Тут також можна дістати оповідане О. Я. Кониського „В день святаї волі“ за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповідане Т. Гаїна „Перші Зорі“ за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Агенція „Дністра“ для Чернівців і околиць надіслала нам отсе писемко з проханням о поміщенні. „Маю честь повідомити поважану руску публіку, що агенція тов. взаїмних обезпечень „Дністер“ знаходиться в Чернівцях при улиці Атляса ч. 1. Заразом запрошую всіх поважаних родимців, що ще не забезпечили свої доми, або забезпечили їх в яким иньшій, неруським товаристві, щоби зволити приступити до нашого одного товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові. Наше товариство „Дністер“ подає ті самі користи, як кожде иньше товариство обезпечень, а навіть і більші, та лїквідує шкоду в випадках нещастя дуже скоро і сумлінно. Про се свідчать часті подяки забезпечених в „Дністрі“ погорільців. А друга користь з тов. „Дністер“ є та, що оно опирає ся на засаді взаїмности і користи з тов. „Дністер“ не йдуть в чужі руки, але лишають ся в руській суспільности. Нарешті я признаю половину мого чистого доходу, який здобуду через обезпечення Русинів за рік 1897, на будову Народного Дому в Чернівцях. Чим більше буде обезпечення з Буковини, тим більший даток прийде на мою дорогу нам цїль. Для того обезпечайте ся Русини громадно і як найскорше в нашій руській товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“, а я готов кожного часу служити вам в справі обезпечення і удїляти всяких пояснень. — З високим поважанем Корнїло Салабан агент „Дністра“, при ул. Атляса ч. 1.

Хто хоче мати добру і дешеvu МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не покажує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за репарацію не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік. Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому.

З поважанем
В. Данилевич,
машинїст у броварі Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Літературне Товариство „РУСКА БЕСІДА“ в Чернівцях,
улиця Петровича число 2,
має на складі:
„Ілюстровану бібліотеку“ для молодіжи, міщан і селян, редактовану Омеляном Поповичем року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7 разом за 7 зр.
З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

П. Т.
Отсим маю честь повідомити шановних відбирателїв, гостей і публіку, що я перебрав істнующий доси під фірмою
АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА
склад корінних товарів, вин і делїкатесів
→ (заснований 1812 р.) ←
а окрім того
АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під мою власною фірмою
СТЕФАН ГАІНА.
При сїй нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклїнно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.
Прошу о часті замовленя і пишущь з поважанем
Стефан Гаїна.

„Дністер“
товариство взаїмних обезпечень
у Львові ул. Валова ч. 11.
перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех галицьких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.
Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.
Полїси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.
На жите можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористийші услїва і видає полїси і квїти в руській мові.
Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третїх лиць вкладки до опроцентования по 5 процент. І гаранція цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.
Зголошеня о удїлені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Рух поїздів залізничних важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспїшні	особові	міщані		поспїшні	особові	міщані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станїславава, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станїславава, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Бугарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Бугарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиї, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиї			430 621

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейський час різнисть ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізницї є 12 год., то на львівській годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькій 12 год. 44 мінут.